

DIPLOMADOLGOZAT

Gyurta Dániel

2022.

Szakdolgozat Kivonat1

A különböző sportágakhoz kapcsolódóan számos innovációs és fejlesztő tevékenység kapcsolódik, és a folyamatok során létrejövő eszközök nagymértékben segítették és napjainkban is segítik a teljesítménykényszerben lévő sportolókat, edzőket és sportvezetőket.

A sportági eredményesség nagymértékben kihat az adott személy és a sportága társadalmi megítélésére és támogatottságára.

A sport az egyre inkább bővülő szórakoztató ipar részévé vált, amely a társadalmi jelenségek egyik leglátványosabb növekedést mutató területe lett. Szakemberek kimutatták, hogy a sport a társadalmi értékeken túl, a termelékenységére is pozitív hatással bír, közvetve és közvetlenül is javítja a közegészségügyi helyzetet, mérséklő tényező az antiszociális viselkedések és a bűncselekmények vonatkozásában és a felnövekvő generációkban egyfajta összetartó erőt képvisel.

A sport által közvetített értékeket napjainkban már a sporttársadalom, a sportszakma körein kívül is megítélik, így a gazdasági szféra is. Ennek oka, hogy a sportgazdaság fejlődése, növekedési üteme jelentősen meghaladja a nemzetgazdaságok átlagos növekedését.

A sportban a leginkább megfigyelhető innovatív megoldások a technológiának köszönhetőek. A sportra adaptálható megoldások mind sikeresen megállják a helyüket, s a gyakorlatban sokszor még magasabb szintre emelik az újdonsült módszert.

Azok a fejlesztések, mint az okos telefonnal kompatibilis sportos applikációk, a fenntarthatóság és környezettudatosság fejében épülő stadionok, a szórakozást a lehető legmagasabb szintre emelő technológiai eszközök, csupán egy szelete annak a tortának, ami a sport és az innováció témakörét érintheti.

Azt gondolhatjuk, hogy az innováció során létrejövő eszközök csak az elmúlt pár évben, esetleg néhány évtizedben segítik a sportolókat. A fejlődésre valóban kedvezően hatott az utóbbi időszakban tapasztalható technikai forradalom, hiszen sokkal gyorsabban, egyszerűbben és nem utolsósorban olcsóbban állíthatók elő a „forradalmi” eszközök. A kiemelkedő produktumok létrejöttét az is segíti, hogy a tervezés során –a különböző szoftveres és informatikai eszközök segítségével – lehetőség van az egyes ötletek a gyakorlatba történő átültetésére, így nem minden esetben van szükség a próbadarabok létrehozására. Azonban az ember kezdetektől fogva mindig újabb és újabb megoldásokban gondolkodott, ezért már múlt században is történtek újítások a sporteszközök területén.

(A legismertebb innovációs sporteszköz az úszóknál 2008-2010 között alkalmazott cápadressz volt, amelynek köszönhetően hihetetlen, szinte már emberfeletti rekordok dőltek meg az úszósportban. A nemzetközi szövetség, a viselője számára aránytalanul nagy előnyt jelentő csodadressz használatát 2010-ben betiltotta. Azóta csak textilből készült ruhában lehet úszni és azt is szigorúan meghatározták, hogy a sportolók teste milyen arányban lehet elfedve.)

Évtizedekkel korábban a sportoló egy egyszerű melegítőben, edzőruhában ment a pályára, edzője diktálta a tempót, majd elutazott a versenyre és kíváncsian várta, mire lesz elég a sok befektetett munka. A tudomány és a technika fejlődésével azonban megjelent egy komplex iparág, amely sportolót, edzőt is nagymértékben segíti és kiszolgálja. A legsikeresebb sportolók és csapatok munkájában ma már nemcsak edzők és egészségügyi stáb, hanem jó esetben (a fejlett országokban) adatelemzők, táplálkozástudományi és mentális szakemberek, informatikusok is közreműködnek.

Az évek során a sportolók számos alkalommal profitáltak az eredetileg az elit katonai egységek számára kifejlesztett erőnléti edzésmódszerekből, az extrém körülményekhez való alkalmazkodási módszerekből, az innovatív orvosi ellátásból és technológiából. A honvédség ma is sportolással fejleszti a katonák állóképességét, de a technológia fejlődés hajtómotorja az élsport.

A sportvilág élen jár az innovációban. Az ezredfordulón még újdonságként hatott, amikor a játékosok/sportolók hosszabb ideig viseltek érzékelőket, amelyek minden aktivitásukról pontos képet küldött az edzőiknek. Az elmúlt 10 évben felgyorsult a sportban használatos „kütyük” fejlődése. A különböző okos órák segítségével szinte percre pontosan meghatározható egy sportoló napi kalóriaszükséglete, vagy éppen a csuklóról/pulzusmérő övvel való pulzusz mérés segítségével monitorozni lehet az alvásigényt, illetve a regenerálódási időt egy-egy edzés vagy verseny között. E mellé párosulnak okos görgők, okos futópadok, melyek segítségével rövidebb idő alatt az edzőmunkát el tudják végezni.

A különböző innovációs sporteszközök valamennyi sportágban előidéznek/előidézték teljesítménynövekedést, amely sportszakmai sikerként könyvelhető el.

A sikeres sportolók sajátos egyéniségükkel kiemelkednek a sportolók sokaságából. Eredményeiket, érényeiket a média közvetíti a fogyasztók felé. Teljesítményük emeli a sportszolgáltatás színvonalát, hiszen a nézőből nagyfokú érdeklődést váltanak ki. A versenysport résztvevői tehát az adott sportág erőforrásai, akik révén az iparág növekszik. Ezek a sportolók erősítik a nézők érdeklődését és ragaszkodását a sporteseményhez.

Másrészt példaképek, befolyást gyakorolnak a fiatalokra, életvitelük alapján. Követőik az elért eredményeik hatására, az általuk használt sportszereket vásárolják, illetve választják a sportágukat.

A sportolókon túl a technológiai fejlődés is segíti, hogy a sport – nem csak a legnépszerűbb sportágak – vonzóak legyenek a médiában.

A televíziós közvetítések, valamint egyéb programok fejlesztésével egyidejűleg technológiai innovációra van szükség a sporteseményeknek otthont adó helyszíneken is. Az először teniszben elterjedt „Sólyomszem” technológia már számos sportágban teret hódított.

A technológiai fejlődésre és az innovációra való legjobb szándékú törekvés közben is figyelni kell arra, hogy a sportágra megfogalmazott szabályok ne sérüljenek, és ne veszélyeztessék a tradíciót, a hagyományt.

A sport egy dinamikusan fejlődő ágazat, ahol a változásokkal és az újításokkal haladni kell. Hagyományok mellett a sportnak ugyanúgy része kell, hogy legyen a legújabb trendek követése, emellett az új, saját megoldások alkalmazása.

Ha magyar találmányokról van szó, a többségnek a Rubik-kocka jut az eszébe, pedig ma is számos fejlesztés indul hódító útjára hazánkból. Az elmúlt években, a sport világában is meglódult az innováció, hiszen a legújabb sportág, amely rohamosan hódítja meg a világot, szintén hazai fejlesztés. Ez a teqball, illetve ehhez a speciális asztalhoz kapcsolódó legalább fél tucat sportjáték.

Dolgozatban bepillantást nyerünk a versenysporthoz kapcsolódó innovációs folyamatokra, ezen keresztül azon termékekre, amelyek befolyásolták/befolyásolhatták a vizsgált sportágakban elért eredményeket. A dolgozat bemutatja, hogy létesítmények, sportág specifikus edzések terén milyen fejlesztések segítik a sportolókat, sportszakembereket.

Ezen túlmenően összefoglalót nyújt arra, hogy az újkori olimpiák során milyen technikai, technológiai fejlesztések történtek. Azok hogyan és milyen változásokat eredményeztek.

Az elvégzett kutatások alapján bemutatásra került, hogy a sport területén hol történhetnek és történtek újítások. A különböző sportot érintő innovációs folyamatok során létrejött, kialakított új eszközök, hogyan és milyen mértékben befolyásolták a sportolók által elért eredményeket.

Arra vonatkozóan is kapunk némi információt, hogy az elért eredmények hogyan befolyásolják a versenyzők ismertségét.